

Online lessen: voorheen was het niet iets wat je als docent als optie zag, maar door de afgelopen periode zijn we er allemaal aan gewend geraakt. Op verschillende scholen en *opleidingen is het nu een wezenlijk onderdeel geworden van de ervaring op school. Maar hoe maak je dit nu interactiever? In dit gastblog van Yvo Rietbroek een praktische vorm die hier zeker bij helpt.*

Online lessen voorbereiden vraagt echter een wezenlijke andere benadering dan de lessen die je als docent fysiek op school geeft (Last & Jongen 2021) . Waar interactie en effectief leren in de fysiek les soms ‘vanzelf’ lijkt te gaan, dien je dit voor een [online les](#) bewust voor te bereiden.

Vragen die in gesprek met docenten vaak naar voren komen zijn dan o.a. Hoe zorg ik ervoor dat...

- Studenten ook (online) echt [actief](#) deelnemen aan mijn les?
- Zichtbaar wordt wat studenten nog hebben te leren en ik ‘real time’ feedback kan geven?
- Ik er achter kom of studenten ook echt iets hebben geleerd van mijn lessen en de vervolgstappen kunnen worden bepalen?

De aangeboden antwoorden op genoemde vragen worden vaak gezocht in ‘nieuwe’ [tools](#) die meestal een oplossing bieden. Nadeel is soms dat de tijdsinvestering om zo’n tool te leren gebruiken fors kan zijn en jij als docent door het grote aanbod door de bomen het bos niet meer kan zien.

In dit artikel zie je dat een nieuwe tool geen noodzaak is voor een effectieve online les. Je leert hoe je met het vertrouwde PowerPoint een online les kan voorbereiden waarin de antwoorden op bovenstaande vragen eenvoudig te verwerken zijn.

Bijvoorbeeld, door een ‘*ophalen van kennis challenge*’ te maken en deze in een [synchrone online](#) les toe te passen. Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt het frequent ophalen ([retrieval](#)) van eerder opgedane kennis van belang om deze daadwerkelijk in het langetermijngeheugen op te slaan. Karpicke (2016) zegt hier over “Every time a memory is retrieved, that memory becomes more accessible in the future”.

Actieve deelname

Het werken met de ‘*ophalen van kennis challenge*’ stelt je in staat je studenten actief te laten deelnemen door iedere student in zijn eigen ‘worksheet’ te laten werken waardoor hun bijdrage voor jou direct [zichtbaar](#) is. Op deze manier zorg je ervoor dat het voor studenten onmogelijk is om zich tijdens jouw leactiviteit te ‘verstoppen’. Kagan (2014) onderschreef al het belang van het vergroten van de ‘individuele aanspreekbaarheid’ maar dan als onderdeel van zijn acroniem G.I.P.S.

Individuele aanspreekbaarheid gaat over de vraag of er voor iedere student een openlijke prestatie is ingebouwd waar hij/zij op kan worden bevraagd.

Feedback

Doordat studenten on-line in de PowerPoint werken word jij als docent in staat gesteld in één overzicht de antwoorden van alle studenten te zien en hier gepersonaliseerde [feedback](#) op te geven.

Om de kans te vergroten dat de student ook echt iets met jouw feedback doet is het van belang dat je het liefst zo kort mogelijk na dat de studenten zijn antwoord heeft gegeven, je feedback geeft. In de 'ophalen van kennis challenge' kun je dit tijdens je online les 'real time' doen door via 'opmerkingen' jouw reactie te geven.

Black & Wiliams (1998) geven aan dat het daarnaast belangrijk is dat de gegeven feedback in ieder geval twee componenten bevat die als keten dienen te worden aangeboden, te weten:

- De perceptie van de student over de (eventuele) kloof tussen huidige kennis en benodigde kennis.
- De eerst volgende betekenisvolle stap die de student heeft te nemen om de (kennis) kloof te dichten.

In het samenspel tussen de twee bovengenoemde componenten in deze keten ligt ook een belangrijke taak voor de docent. Je kunt je student ondersteuning bieden door concreet te benoemen waar en (eventueel) hoe de student de benodigde informatie over de gestelde vraag kan terugvinden. Daarnaast heb je bij foute antwoorden de mogelijkheid om eventuele misconcepties bij de student te corrigeren.

Door het maken van deze 'challenge' in PowerPoint zorg je er voor dat je studenten actief en betrokken zijn en het geleerd in het langetermijngeheugen verwerken om er op een later moment gebruik van te maken.

Door de stap voor stap instructie in het bijgeleverde E-book te volgen kun je zelf aan de slag met het maken van een 'ophalen van kennis challenge'. Je vindt hierin naast geschreven instructie ter ondersteuning ook korte video- instructies. Wil je het E-book openen? Klik dan op de afbeelding!

